

FACTORII ȘI MOTIVELE INTERNAȚIONALIZĂRII ACTIVITĂȚILOR ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNOLOGICE

*Dr. Gheorghe CUCIUREANU,
Institutul de Economie, Finanțe și Statistică,
ASM;
Dr. Stelian MANIC, Universitatea Adelaida,
Școala de Economie, Australia*

În lucrare se analizează elementele care stimulează intensificarea procesului de internaționalizare a cercetării-dezvoltării, fiind evidențiați factori intrinseci și externi ai activității științifice, precum și motivele specifice ale diferitor actori ai procesului de producție a cunoștințelor. Elementele evidențiate sunt tratate din punctul de vedere a influenței lor asupra sistemului național de cercetare-dezvoltare.

Introducere

Dimensiunea internațională a fost întotdeauna prezentă în cercetare-dezvoltare, dar, în ultima perioadă, un complex de factori și motive, care țin atât de natura intrinsecă a cercetării științifice, cât și de multitudinea elementelor externe, tinde să o facă și mai importantă. Acest studiu își propune să evidențieze stimulenții globalizării activităților științifice și să trateze eventuale influențe ale acestora asupra sistemului național de cercetare-dezvoltare. În acest scop, au fost analizate abordările care se regăsesc în literatura de specialitate, informațiile factologice disponibile și au fost efectuate interviuri cu reprezentanți ai comunității științifice locale, în special cu executori ai contractelor de externalizare științifică și cercetători din instituțiile publice.

Factorii internaționalizării

Factorii interni ai internaționalizării cercetării-dezvoltării pot fi sintetizați în două grupuri: natura științei și complexitatea acestui fenomen. Caracterul global al cercetării-dezvoltării și necesitatea cunoștințelor este, probabil, cel mai important. În prezent, specializarea științifică este tot mai îngustă, deoarece pentru un cercetător este dificil a deține competența necesară pe tot spectrul disciplinei sale. O altă tendință modernă este multidisciplinaritatea, impusă de faptul că nu întotdeauna fenomenele se încadrează în disciplinele tradiționale și, deseori, progresul științei este asigurat prin depășirea hotarelor acestora. Obținerea unor rezultate excelente necesită extinderea scopurilor cercetării, trecerea frontierelor naționale și căutarea unor cunoștințe, deprinderi complementare atât în cercetările fundamentale, cât și în elaborarea unor instrumente și metode tehnice. Cooperarea internațională devine indispensabilă, astfel încât cercetătorii tind să-și construiască și să-și reînnoiască

FACTORS AND REASONS OF THE S&T ACTIVITIES INTERNATIONALISATION

*PhD Gheorghe CUCIUREANU,
Institute of Economics, Finance and
Statistics, ASM
PhD Stelian MANIC, University of
Adelaide, School of Economics, Australia*

In the paper are analysed the elements which stimulate amplification of the process of R&D internationalization. It also shows the internal and external factors of the research activities, as well as specific reasons of different actors involved in the process of knowledge production. These elements are discussed from the point of view of their influence on national R&D system.

Introduction

The international dimension was always present in R&D, but in the last time a number of factors and reasons, which are related to the nature of research, as well as other external elements, tends to make it even more important. This paper wants to emphasize the factors that stimulate the globalisation of the research and analyse their eventual influences on the national system of R&D. Thus, we tried to search the approaches, found in the specialised literature, available factological information, as well as several interviews, carried out with the local agents and scientists from different research institutions who performed the external research contracts.

The factors of internationalisation

Internal factors of R&D internationalisation could be divided in two groups: the nature of science and the complexity of this phenomenon. The global character of the R&D and the knowledge necessity probably is the most important. In the present, the research specialisation is getting narrower because for a researcher it is more and more difficult to possess enough knowledge across the entire discipline. Another modern tendency is the multi-disciplinary, imposed by the fact that the research object is not limited by the traditional disciplines and frequently, the progress of the science, is assured by overtaking their boundaries. More than that, today, to obtain a better results it is important to widen the scope of the research, to go over the national boundaries and to seek for a new knowledge, abilities in fundamental research, as well as in elaboration of tools and technical methods. International cooperation became indispensable. Thus, the scientists tend to build or renew their social networks in order to validate their performances, to strengthen their knowledge and to promote their interests. That is especially true for the small research community from the Republic of Moldova. On the other hand, because of the complexity of R&D, which

rețelele sociale în scopul validării activității lor, întăririi cunoștințelor lor și promovării intereselor lor. Acest lucru este cu atât mai valabil în condițiile comunității științifice mici a Republicii Moldova. Pe de altă parte, din cauza complexității cercetării-dezvoltării, care necesită resurse umane, materiale și financiare importante, puține entități pot crea condiții pentru cercetarea științifică de succes în domeniile majore ale științei.

În aproape orice domeniu sau disciplină științifică hotarele științei sunt determinate, într-o măsură sau alta, de către persoane și instituții din diferite țări. Unele domenii științifice (astronomia, fizica nucleară, cercetările spațiale ș.a.) au nevoie de infrastructură de cercetare specifică, voluminoasă și complexă, al cărui cost nu poate fi asigurat de o singură țară și necesită coordonarea instrumentelor și politicilor financiare [1]. Factorii de decizie promovează participarea la programele și rețelele internaționale fie din motivele masei critice (ex., știința spațiului), fie din cauza accesibilității (echipament sofisticat, costisitor), fie din cauza oportunităților financiare (acces la fondurile unor țerte părți). De exemplu, pentru R.Moldova cooperarea științifică a constituit o sursă financiară care a menținut viabil sistemul național de cercetare-dezvoltare în condițiile subfinanțării cronice, iar din motive de accesibilitate aceasta este membru al Institutului Unificat de Cercetări Nucleare de la Dubna.

Dintre **factorii externi**, cel mai mult a contribuit la internaționalizarea activității științifice globalizarea economiei. Acest fenomen a condus la o concurență dură, iar institutele de cercetare și universitățile au devenit un element esențial pentru atractivitatea țărilor, în sensul atragerii investițiilor străine și a celui mai bun capital intelectual. Drept consecință, multe țări își dezvoltă activitățile științifice, prin îmbunătățirea calității standardelor științifice proprii și participarea la comunitatea științifică globală [2, p.5]. Totodată, intensificarea internaționalizării cercetării-dezvoltării în statele dezvoltate este stimulată de ratele scăzute de creștere și stagnarea finanțării publice.

Tranziția la societatea bazată pe cunoștințe, în care inovarea este recunoscută drept forță motrice a creșterii economice și sociale, constituie un factor puternic pentru accesarea la sursele externe de cunoștințe și creșterea cooperării globale între organizații de cercetare și rețele de inovare în scopul dezvoltării și exploatării în comun a noilor cunoștințe și tehnologii. Procesul de internaționalizare a cercetării-dezvoltării este facilitat de factorii tehnologici, care se manifestă prin dezvoltarea rapidă a infrastructurii globale de informare și comunicare, instrumentele de digitalizare și standardizare, fragmentarea proceselor de producție etc.

Un alt grup de factori externi sunt cei socio-culturali, cum ar fi comportamentul, ideologiile, responsabilitățile etc., care devin mai apropiate, având tendința de omogenizare și de dezvoltare a unui cetățean global (ex. la nivel de consumatori deja s-au format anumite stereotipuri ce țin de prestigiul mărfurilor: impermeabile britanice, costume și cravate italiene, cosmetică franceză, ceasuri

requires human, material and financial resources, not many countries can create the necessary conditions for a successful research in the major scientific domains.

Almost in any scientific domain, mostly persons and research institutions from different countries determine the boundaries of science. Some scientific domains (ex. Astronomy, nuclear physics, spatial research etc.) need a specific research infrastructure. Usually it is sizable and complex, which costs cannot be assured by a single country and require the coordination of the financial tools and policies [1]. The decision makers promote the participation in the international programs and networks for different reasons. They could be critical mass (ex. the science of the space), accessibility (sophisticated and expensive equipment) or financial opportunities (access to the finances of tertiary countries). For example, on the one hand, the research cooperation for the Republic of Moldova was an important financial source, which maintain viable the national system of R&D during the period of permanent lack of finances and on the other hand, the accessibility offers the possibility to become a member of the Dubna Joint Institute for Nuclear Research.

Among **international factors**, the main important one, which contributed the most to the internationalisation of the research activity, was the economical globalisation. This phenomenon led to a higher competition, and the research institutions and universities became an essential element for the countries attractiveness in the sense of attracting foreign investments and the best intellectual capital. As a result, many countries started an active development of their research capacities, through increasing the own scientific standards and participating in the global research community [2; 5]. In the same time, the intensification of the internationalisation of the R&D in the developed countries is stimulated by the decreasing rates of the public financing.

Transition to the society based on knowledge and where innovation is considered as an engine of the economic and social development, form an important factor for accessing to the external sources of knowledge and increasing global cooperation between research organisations and innovation nets in order to develop and explore together the new knowledge and technologies. In addition, the process of R&D internationalisation is facilitated by the technological factors expressed through a rapid development of the global information and communication infrastructure, instruments of digitalising and standardising, fragmentation of the production processes etc.

Another group of external factors are socio-cultural ones. They are: behaviours, ideology, responsibilities etc., which became more familiar, having the tendency of homogenisation and development of a new, global human being (for ex. at a level of consumption there were already formed a particular stereotypes related to the prestige of some products: coats from Great Britain, ties from Italy, watches from Switzerland etc.).

elvețiene etc.).

Motivul participării la cooperarea internațională

În afară de factorii generali, care contribuie la internaționalizarea activităților științifice și tehnologice, diferiți participanți au motive specifice de a se implica în acest proces, după cum se observă din tabelul 1:

Reasons of participation in international cooperation

Apart from the general factors, which lead to the internationalisation of R&D, different participants of this process have their specific motives to be involved in this activity and the table below reveals that.

Tabelul 1

Cauzele participării la cooperarea internațională

Participanții	Motivul implicării în internaționalizarea cercetării-dezvoltării
Guvernele și organismele publice naționale	- susținerea competitivității economice; - îmbunătățirea calității vieții prin progresul științific; - dezvoltarea cunoștințelor științifice fundamentale și a infrastructurii de cercetare; - asigurarea cu personal științific pentru industrie, cercetare publică și învățământ; - încurajarea utilizării eficiente a fondurilor publice; - susținerea altor politici (comerț, atragerea investițiilor etc.).
Institutele publice de cercetare și universitățile	- corespunderea misiunii de a efectua cercetări și a pregăti savanți; - producerea cunoștințelor publice și private; - generarea veniturilor pentru acoperirea costurilor de cercetare și personal; - menținerea și îmbunătățirea capacităților instituționale.
Companiile și organizațiile științifice comerciale	- generarea veniturilor pentru a produce profit; - crearea noilor produse și servicii pentru satisfacerea necesităților pieței; - îmbunătățirea capacităților de a beneficia de piețe noi; - creșterea competitivității.
Cercetătorii individuali	- menținerea și creșterea nivelului de competență în domeniu; - asigurarea unor cunoștințe complementare prin intermediul rețelelor științifice și executarea unor sarcini științifice complexe; - validarea cunoștințelor și recunoașterea internațională a valorii cercetărilor efectuate; - asigurarea financiară suplimentară a cercetărilor.

Sursa: elaborat de autori

Table 1

Participants	Reasons of participation in R&D internationalization
Governments and public national agencies	- supporting economic competitiveness; - improving the quality of life by means of scientific progress; - advancing fundamental scientific knowledge and research infrastructure; - providing trained scientific manpower for industry and public research and teaching; - encouraging the efficient use of public funds; - supporting other policies (trade, attracting FDI etc.)
Public research institutes and universities	- fulfilling their missions to undertake research and train scientists; - producing public and private knowledge; - generating income to cover research and personnel costs; - maintaining and improving institutional capabilities.
Companies and commercial research organizations	- generating income to produce profits; - creating new products and services to meet market demands; - improving capabilities to produce future incomes from new markets; - improving competitiveness.
Individual researchers	- maintaining and developing the level of competencies; - assuring complementary knowledge using science networks and carrying out complex research tasks; - validating of knowledge and international recognition of the value of carried researches; - giving supplementary sources for researches.

Source: developed by authors

Motivul principal al țărilor de a participa la internaționalizarea cercetării-dezvoltării îl constituie

The main reason of different countries to participate at the R&D internationalisation is the assurance of economic

asigurarea competitivității economice [3, p.25-26]. În acest scop, prin stimularea cooperării internaționale, statele tind să aibă acces la cunoștințele, expertiza și rețelele de peste hotare. Aceasta deoarece, la nivel global, capacitățile de cercetare-dezvoltare, precum și produsele, serviciile devin tot mai dispersate și policentrice din punct de vedere geografic. Produsele și serviciile avansate devin tot mai pluritehnologice și necesită cunoștințe și abilități care deseori depășesc hotarele unei regiuni sau țări. Efectuarea în comun a unor activități de cercetare-dezvoltare permite soluționarea unor sarcini complexe, asigură complementaritatea eforturilor, iar în multe domenii de cercetare se observă efecte sinergice. Guvernele consideră că astfel se poate evita fragmentarea, paralelismul și excesul în cercetare, ceea ce le permite să cheltuiască mai judicios banii publici.

Statele, de asemenea, urmăresc prin cooperarea internațională să dezvolte capacitățile naționale de cercetare-dezvoltare, excelența științifică și performanța inovațională. În multe țări are loc îmbătrânirea populației, popularitatea științei printre tineri este în descreștere și, ca rezultat, asigurarea cu resurse umane de înaltă calificare devine o problemă pentru sistemul de cercetare-dezvoltare. Prin deschiderea sistemelor naționale de cercetare-dezvoltare guvernele încearcă diferite căi de a răspunde acestor provocări.

Necesitatea soluționării problemelor globale devine un stimul tot mai evident pentru cooperare, deoarece multe guverne au realizat că politicile naționale necoordonate nu mai pot furniza soluții satisfăcătoare și există necesitatea unor acțiuni multilaterale colective. Țările investesc în cooperarea științifică internațională ce ține de provocările globale și necesitatea respectării unor angajamente internaționale. Cooperarea științifică permite cercetătorilor mai bine să înțeleagă structura și dinamica fenomenelor globale, or studierea lor necesită interdisciplinaritate și cercetare sistematică, bazată pe analiza faptelor și datelor primare.

Este important de menționat că diferite grupe de țări urmăresc diverse motive ce țin de promovarea cooperării. Țările dezvoltate urmăresc largirea relațiilor existente de cooperare, accesului la piețe, îmbunătățirea accesului la cunoștințe și cooperarea în cadrul unor proiecte științifice majore. Țările în curs de dezvoltare, prin internaționalizarea cercetării-dezvoltării, își pot construi capacități pentru o mai bună exploatare a progresului științific [4] și pot susține dezvoltarea durabilă.

În cazul cooperării internaționale a țărilor individuale, apar un șir de motivații suplimentare, care țin de factorii socioculturali și nivelul competenței științifice naționale. Printre factorii care influențează disponibilitatea țărilor individuale de a colabora se numără și apropierea geografică (ex. Australia și Noua Zeelandă), istoria comună, inclusiv alianțele politice, legăturile economice, interacțiunile culturale, limba comună (țările francofone), problemele similare (țările africane în combaterea bolilor specifice), fostele relații coloniale (Marea Britanie și fostele colonii) și factorii economici.

În vederea elaborării unor politici de atragere a

competitiveness [3, 25-26]. Thus, through stimulation of the international cooperation, countries try to obtain the access to the knowledge, expertise and international networks. That is motivated by the fact that, at the global level, the capacities of the R&D, as well as the goods and services, become more dispersed from geographical point of view. The advanced products and services become more and more multi-technologic and require knowledge and abilities, which overtake the boundaries and possibilities of the single country or region. The common performance of the particular R&D tasks offers the possibility to solve difficult and complex tasks, while in some research domains is recording the phenomenon of synergism. The governments consider that in this way, they can avoid the fragmentation, parallel and over research in R&D. Thus, they will be able to save public money.

In addition, the governments, through the international cooperation, try to develop national capacities of R&D and innovation performances. In the present, many countries, because of ageing population, face many difficulties in securing the R&D with new human resources. Through opening the national R&D systems, the governments try different ways in dealing with such challenges.

The necessity of solving the global problems becomes a great stimulus for cooperation because many governments realised that national uncoordinated policies cannot provide by themselves the satisfactory solutions. More than that, countries invest in international cooperation because they have to honour their international engagements. The scientific cooperation helps the researches to understand better the structure and the dynamic of the global phenomenon because their studies require an interdisciplinary research, based on the systemic analysis of the facts and primary dates.

It is worth to mention that different groups of countries pursue different motives in stimulating the cooperation. Thus, developed countries try to enlarge already existed relationships, obtaining the access to new markets and improving the access to new knowledge. On the other hand, developing countries try to benefit from international cooperation by building the new capacities for a better using the scientific progress [4] and can stimulate sustainable development.

In the case of a particular country, appear new individual reasons related to socio-cultural factors and the level of national scientific competences. Thus, the major individual factors of cooperation are geographical proximity (ex. Australia and New Zealand), common history, political alliances, cultural interaction, common language (Francophone countries), specific problems (ex. African countries that try to cure specific diseases), former colonial relationships (Great Britain and its colonies) and economical factors.

In order to elaborate the policies for attracting the financial resources in the national research system, it is important to know the motives that stimulate international companies to invest in R&D of foreign countries. That is

investițiilor străine în sistemul național este important de a cunoaște motivele pentru care companiile transnaționale investesc peste hotare în activitățile de cercetare-dezvoltare, deoarece acestea sunt principalii promotori ai globalizării activităților științifice și inovaționale.

Începând cu anii 80 ai secolului trecut, crește importanța orientării spre tehnologii în localizarea cercetării-dezvoltării peste hotare. Motivele țin de accesul la personalul științific și tehnic, monitorizarea capacităților respective, stabilirea legăturilor și colaborărilor cu unitățile locale de cercetare. Fiind sub presiunea constantă de a oferi produse inovaționale, companiile caută centre de excelență peste hotare. Localizarea cercetării-dezvoltării din aceste motive rezultă în unități globale de cercetare, prezente în număr mare în țările care sunt la frontiera tehnologică a unui număr mare de domenii.

În ultima perioadă, în legătură cu impactul tot mai mare al cercetării-dezvoltării asupra creșterii economice, a început să fie deosebită o nouă grupă de motive pentru globalizarea științifică, ce derivă din costul și prezența cercetătorilor. În acest context, globalizarea cercetării-dezvoltării este determinată de reducerea costurilor prin externalizarea activităților și localizării cercetării-dezvoltării în țări cu costuri mai scăzute.

Este important de menționat că statele cele mai atractive din punctul de vedere al cercetării-dezvoltării combină elementele menționate: o piață dinamică și factori inovaționali pentru diferite tipuri de activități. Până nu demult SUA era considerată cea mai favorabilă localizare pentru investitori, dar în ultima perioadă China, India, țări din Europa Centrală și de Est.

În prezent, cel mai important factor în atragerea FDI în cercetare-dezvoltare este prezența personalului uman calificat, urmat de accesul la piețe, la cunoștințe avansate, calitatea infrastructurii informaționale și un cadru juridic favorabil în primul rând, ce ține de protecția drepturilor de autor.

Concluzii

Internaționalizarea cercetării-dezvoltării este un proces dinamic, care s-a intensificat în ultimul timp, determinat de factori intrinseci și externi științei, dar și de motivațiile specifice ale diferitor participanți la acest proces. Pentru a beneficia în urma acestui proces, Republica Moldova ar trebui să-și orienteze propriul sistem de cercetare-dezvoltare spre cooperare internațională, urmărind:

- internaționalizarea cercetării naționale după conținut și coerență;
- utilizarea cât mai eficientă a schemelor internaționale existente și a cunoștințelor produse pe plan internațional;
- implementarea principiilor și mecanismelor recunoscute internațional în managementul sistemului și îndeplinirea angajamentelor pe plan mondial în domeniu.

Motivele companiilor transnaționale de a investi în cercetare-dezvoltare sugerează că la dezvoltarea acestui domeniu local investițiile străine directe pot constitui, cel

because these companies are the main promoters of the globalization of the scientific activities and innovation

At the beginning of the 80's of the XX-th century, the importance of the orientation to the new technologies located abroad, increased significantly. The main reasons was the access to the scientific and technical stuff, monitoring of research and technical capacities, establishment of new relationship with the local research units. Being under a constant pressure to offering a competitive product, the companies are in a permanent seeking of new research performances centres abroad. Thus, the locations of R&D are concentrated in the global research units, which are present mostly in the countries settled at the technological frontiers among different scientific domains.

In the last period, because of increasing impact of R&D on the economic development, it is recorded a new group of motives for research globalisation, which derive from the costs and availability of scientific personnel. In this way, the globalisation of R&D is determined by decreasing the costs through outsourcing the research into countries with lower costs of scientific activity.

It is important to mention that the most attractive countries for such investments are those that combine the following elements: a dynamic market and innovation factors for different types of activities. So far, the USA was considered the most favourable for this type of investments. However, in the last time, because of great investments in human capital and increasing consumption, it was replaced by countries like China, India, countries from Eastern and Central Europe.

Thus, in nowadays, the main important factor of attracting international investments in R&D is the presence of highly qualified human capital, followed by access to the markets and advanced knowledge, quality of informational structure and a favourable juridical framework (ex. the protection of the copyright).

Conclusions

The process of research internationalisation is a dynamic activity, intensified in the last period and determined by the internal and external scientific factors. It was also speed up by specific factors of different parties involved in this process. In order to benefit from R&D internationalisation, the Republic of Moldova should adapt the own research system by following the recommended steps:

- the internationalisation of the national R&D system by form and contain;
- efficient usage of the existing international patterns and knowledge, already produced;
- the implementation of the main international principles and tools in the management of national R&D;

The reasons why international firms invest in R&D suggest that, for developing the national scientific activity, direct international infestation could be only a complementary element for narrow scientific segments.

mult, un element complementar pe anumite segmente înguste ale științei. Căea pentru consolidarea capacității științifice naționale, în etapa actuală, rămâne cooperarea științifică internațională, în primul rând Programele-Cadru ale Uniunii Europene.

The main way for improvement the national R&D capacities, at this moment, remains the international scientific cooperation especially in EU Framework S&T Programs.

Referințe/ References

1. Chassériaux J.M. *Internationalisation of R&D and the European R&D policy*. In: Papers of ECPR 3rd Conference, Budapest: Corvinus University, 2005
2. *Internationalisation of R&D: Policy Approaches towards S&T Cooperation with Third Countries*. Analytical report, CREST. Brussels, December 2007, 173 p.
3. *Opening to the world: International cooperation in Science and Technology*. Report of the ERA Expert Group. European Communities, 2008, 118 p.
4. Wagner C. et al. *Science and Technology Collaboration: Building Capacity in Developing Countries?* RAND, MR-1357.0-WB, 2001, 120 p.
5. Price D. *Little science, big science...and beyond*. New York: Columbia University Press, 1986, 301 p.
6. Narula R., Zanfei A. *Globalisation of Innovation: The Role of Multinational Enterprises*. DRUID Working Paper No 03-15, 2003, 35 p.
7. Gerybadze A. *R&D Offshoring and Outsourcing: Nurturing Sustainable R&D Capabilities in a Globalized World*. Presentation at Symposium on R&D Outsourcing. Chișinău, 18 February 2008

INCIDENȚA PROCESELOR INTEGRAȚIONISTE ASUPRA ASIGURĂRILOR: PREZENT ȘI VIITOR

*Conf. univ. dr. Nadejda BOTNARI;
Comp. Aliona TEACĂ, ASEM*

Articolul reflectă o viziune clară asupra capacităților financiare ale instituțiilor de asigurare în context de derulare a proceselor de globalizare și de internaționalizare a asigurărilor. În lucrare sunt tratate problemele evoluției procesului de integrare economică, identificate căile și direcțiile de consolidare a structurilor de asigurare. Sunt scoase în evidență problemele cu care se confruntă sectorul național de asigurări și sunt formulate propuneri care contribuie la majorarea capacităților financiare ale sistemului național de asigurări.

Ca instrument financiar, asigurarea reprezintă un girant de stabilitate economică și financiară și contribuie la protejarea intereselor patrimoniale ale diverselor categorii de asigurați de evenimentele aleatorii și situațiile extreme care marchează societatea noastră.

În contextul proceselor de integrare economică, care se desfășoară actualmente atât la nivel regional, cât și mondial, tendința globalizării tuturor sferelor economiei naționale devine tot mai pronunțată. Acest fapt necesită perfecționări serioase ale formelor de asigurare existente și asistență financiară.

INCIDENCE OF INTEGRATION PROCESS ON INSURANCE: PRESENT AND FUTURE

*Assoc. Prof. Nadejda BOTNARI;
PhD candidate Aliona TEACA, AESM*

The article reflects a clear vision of the financial capacity of insurance institutions in the context of ongoing processes of globalization and internationalization of insurance. The paper deals with the evolution process of economic integration issues, identifies ways of strengthening the insurance structures and directions. Are highlighted problems that face the national insurance sector and made proposals that contribute to increase the financial capacity of local insurance system.

As a financial instrument, insurance is a financial guarantor of economic stability that helps to protect the economic interests of various groups of policyholders from negative events and extreme situations which mark our society.

In the context of economic integration processes taking place today at both, regional and global level, the trend of globalization to all branches of national economy becomes more pronounced. This requires serious improvements of existing insurance forms and financial aid. Solving problems resulting from integration processes on